

ข้อมูลโรคติดเชื้อทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัส RSV
เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้และเฝ้าระวังเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัส RSV
ในเด็กนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

.....

๑. ไวรัส RSV คือ เชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง ชื่อภาษาอังกฤษ คือ Respiratory Syncytial Virus เป็นเชื้อไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจได้ทั้งส่วนบนและส่วนล่าง ทำให้ร่างกายผลิตเสมหะออกมาจำนวนมาก ซึ่งเชื้อไวรัสชนิดนี้มีมานานหลาย ๑๐ ปีแล้ว แต่ปัจจุบันเริ่มมาเป็นที่รู้จักกัน มากขึ้น เนื่องจากเชื้อไวรัสชนิดนี้ มักจะก่อให้เกิดอาการรุนแรงในเด็กเล็ก

๒. สาเหตุและการติดเชื้อไวรัส RSV ทั้งเด็กและผู้ใหญ่สามารถติดเชื้อไวรัสชนิดนี้ได้ หากเกิดในผู้ใหญ่ หรือเด็กโตที่มีสุขภาพแข็งแรง อาการป่วยจะหายได้เอง แต่ถ้าหากเกิดในเด็กเล็ก ๆ ที่ภูมิคุ้มกันยังต่ำ อาจทำให้มีอาการรุนแรง โดยเฉพาะเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า ๕ ขวบ ขณะเดียวกันผู้ใหญ่ที่เป็นโรคปอด โรคหัวใจ ก็เป็นกลุ่มเสี่ยงเช่นเดียวกัน เชื้อไวรัส RSV เป็นเชื้อไวรัสที่มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมภายนอก ร่างกาย มักติดต่อผ่านทาง การ ไอ จาม รวมถึงการสัมผัสโดยตรงจากสารคัดหลั่ง ไม่ว่าจะเป็นน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ ปัจจุบันเปอร์เซ็นต์การเสียชีวิตของเด็กที่ติดเชื้อไวรัส RSV โดยตรงนั้นน้อยมาก เพราะไวรัส RSV ไม่ใช่เชื้อโรคที่ร้ายแรง แต่สาเหตุการเสียชีวิตส่วนใหญ่มักมาจากการเกิดภาวะแทรกซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กเล็กมาก ๆ หรือเด็กที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคปอด เด็กที่คลอดก่อนกำหนด และมีภูมิคุ้มกันต่ำ อาจเกิดภาวะรุนแรงถึงขั้นการหายใจล้มเหลว ต้องใส่ท่อช่วยหายใจ หรือเสียชีวิตได้

๓. วิธีการป้องกัน ครู หรือผู้ปกครอง สามารถป้องกันการติดเชื้อไวรัส RSV ในเด็กปฐมวัยได้โดยการพยายามให้เด็ก ๆ ล้างมือให้สะอาด เพื่อป้องกันการติดต่อทางการสัมผัส ใส่หน้ากากอนามัยในที่ที่คนพลุกพล่าน ล้างจมูกด้วยน้ำเกลือเป็นประจำ ให้เด็กดื่มน้ำอย่างเพียงพอเพื่อลดภาวะขาดน้ำและช่วยขับเสมหะออกจากร่างกาย แต่ถ้าหากเป็นเด็กเล็กที่ยังไม่หย่านม ก็สามารถให้เด็กดูดนมได้มากที่สุดตามต้องการ

๔. วิธีสังเกตอาการว่าติดเชื้อไวรัส RSV หรือไม่ เนื่องจากการติดเชื้อไวรัส RSV ระยะเริ่มต้นนั้นใช้เวลาในการฝักตัวประมาณ ๓-๖ วัน หลังจากได้รับเชื้อ ผู้ป่วยจะมีอาการคล้ายกับไข้หวัดธรรมดา เริ่มจากการมีน้ำมูก จาม ไอ ทำให้ ครู พ่อแม่ หรือผู้ปกครองรู้ตัวช้า ดังนั้นจึงต้องคอยสังเกตอาการของเด็กนักเรียน และลูกหลานอย่างใกล้ชิด และต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น อยู่ในช่วงปลายฝนต้นหนาว ไอ จาม มีเสมหะจำนวนมาก หายใจเหนื่อยหอบ หายใจมีเสียงหวีด ซึ่งเป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่บ่งบอกว่าหลอดลมตีบหรือหลอดลมฝอยอักเสบ

๕. วิธีรักษา เบื้องต้นไวรัส RSV ไม่มีวัคซีนสำหรับป้องกัน ดังนั้นแพทย์จึงใช้วิธีการรักษาไปตามอาการ รักษาประคับประคอง ไม่จำเป็นที่จะให้ยาลดไข้ หรือในเด็กบางรายที่มีลักษณะของหลอดลมตีบ ก็อาจจะมีการให้ยาพ่นเพิ่มเพื่อขยายหลอดลม รวมถึงการเคาะปอดและดูดเสมหะ

(ที่มาของข้อมูล : อาจารย์ พญ.โสภิตา บุญสาธร์ สาขาวิชาโรคติดเชื้อ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล)

.....

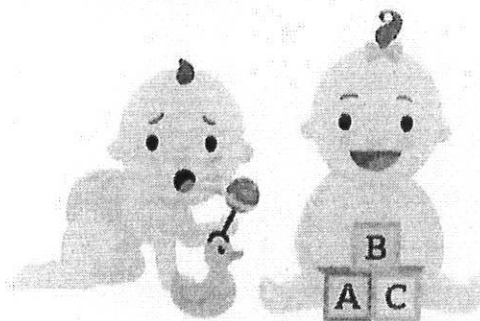
RSV

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

โรคติดต่อทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัสอาร์เอสวี พบได้ในทุกกลุ่มอายุ แต่อาการจะรุนแรงในกลุ่มเด็กเล็ก และผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า 65 ปี รวมถึงผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง เช่น เบาหวาน โรคปอด โรคหัวใจ หรือผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกันร่างกายผิดปกติ

การติดต่อ

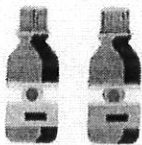
ไอ จาม ทานอาหาร
หรือ สัมผัสสิ่งของร่วมกัน

เชื้อไวรัส RSV

พบได้บ่อยในช่วงฤดูฝน - ฤดูหนาว

การรักษา

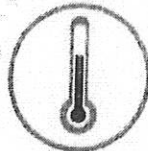
ปัจจุบันยังไม่มียารักษาเชื้อไวรัส RSV
ให้รักษาตามอาการ

ยาลดไข้ ยาลดน้ำมูก
ยาแก้ไอละลายเสมหะ

อาการ

หลังติดเชื้อประมาณ 4 - 6 วัน ผู้ติดเชื้อจะมีอาการดังนี้

ไข้

ไอ เจ็บคอ

มีน้ำมูก

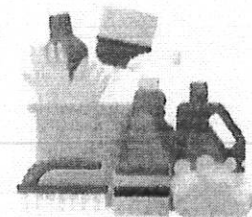
อาการรุนแรง : หายใจเร็ว หายใจหอบ หายใจมีเสียงหวีด เบื่ออาหาร หรือเชื่องซึม

หมายเหตุ : หากมีอาการรุนแรงควรรีบไปพบแพทย์ทันที

การป้องกัน

หมั่นล้างมือ
ด้วยน้ำและสบู่บ่อยๆ

ทำความสะอาดของใช้ ของเล่น
และซักเสื้อผ้าด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ

หลีกเลี่ยงการสัมผัส
ใกล้ชิดผู้มีอาการป่วย
และการไปสถานที่แออัด

รักษาสุขอนามัย
และไม่ใช้ของใช้ร่วมกัน

โรคติดเชื้อทางเดินหายใจ จากเชื้อไวรัสอาร์เอสวี

การติดต่อ

การสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อ โดย
ไวรัสเข้าสู่ร่างกายผ่านทางตา จมูก ปาก หรือ
สัมผัสเชื้อโดยตรงจากการจับมือ แพร่กระจาย
ได้ง่ายผ่านการไอหรือจาม

การรักษา

ส่วนใหญ่รักษาตามอาการ

๑ มาสำหรับการรักษาเมื่อไวรัสโดยเฉพาะ บังคับ
ระหว่างการศึกษาและยังไม่มีวิธีหายอย่างที่เป็น
ทางการในประจักษ์โลก
๒ ในปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกันการติดเชื้อ
ไวรัสอาร์เอสวี

อาการแสดง หลังสัมผัสถูกเชื้อไวรัส

ประมาณ 4-6 วัน ผู้ติดเชื้อจะมีอาการ ดังนี้
๑ เล็กน้อย: ไอ ไอ น้ำมูก เจ็บคอ
๒ รุนแรง: หอบใจเร็ว หอบเหนื่อยเนื่องจาก
ปอดอักเสบ รับประทานอาหารได้น้อย ชีพลง
ยดจัดได้โดยการตรวจหาเชื้อไวรัสอาร์เอสวี
จากสารคัดหลั่งในจมูก

กลุ่มเสี่ยง

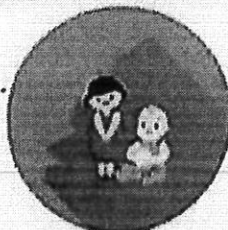
พบได้ในทุกกลุ่มอายุ แต่อาการจะรุนแรง
ในเด็กเล็ก เด็กที่คลอดก่อนกำหนด และผู้สูงอายุ
มากกว่า ๖๕ ปี รวมถึงผู้ที่โรคประจำตัวเรื้อรัง
เช่น เบาหวาน โรคปอด โรคหัวใจ หรือผู้มีปัญหา
เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกันร่างกายผิดปกติ

ประเทศไทยพบเชื้อไวรัสอาร์เอสวี ได้พบในปอดอักเสบ และ ฤดูหนาว

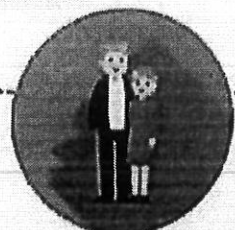
กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี
มีอาการปอดอักเสบรุนแรง 425 ราย
ติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวี 187 ราย
44%

ตรวจพบเป็นมาก
ในกลุ่มเด็ก
อายุต่ำกว่า 2 ปี

เด็กเสียชีวิต 9 ราย
ผู้ใหญ่ เสียชีวิต 2 ราย

กลุ่มผู้ใหญ่มีอาการ
ปอดอักเสบรุนแรง 97 ราย
ติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวี 4 ราย
5%

ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค กรมอนามัย โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ประจําปี 2555 - 2559

คำแนะนำเพื่อป้องกันการติดเชื้อและลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส

สำหรับประชาชน

1. หมั่นล้างมือให้สะอาดเป็นประจำ เช่น ก่อนรับประทานอาหาร เป็นต้น
2. หลีกเลี่ยงการสัมผัสผู้ติดเชื้อ เช่น ผู้ที่เป็นไข้หวัดหรือปอดอักเสบ
โดยเฉพาะเด็กที่คลอดก่อนกำหนด และทารกในช่วงอายุ 1-2 เดือน
3. ไม่ควรใช้มือที่ไม่สะอาดมาป้ายจมูกหรือตา
4. ไม่ควรใช้น้ำร่วมกัน และหลีกเลี่ยงใช้แก้วน้ำที่ผู้อื่นใช้แล้ว
5. หากความสะอาดของเล่นเด็กเป็นประจำ โดยเฉพาะหลังพบว่า
เด็กที่ป่วยมาสัมผัสหรือเล่นของเล่นนั้น ๆ

สำหรับผู้ป่วย

1. หากมีอาการป่วยควรหยุดพัก และปิดปาก จมูกเมื่อไอหรือจาม
หากความสะอาดบ้านอยู่เสมอ
2. ควรดื่มน้ำมาก ๆ เพราะน้ำช่วยทำให้สารคัดหลั่ง เช่น เสมหะ
หรือน้ำมูก ไม่เหนียวจนเกินไป และไม่ไปขัดขวางการทำงานของ
ระบบทางเดินหายใจ
3. อาการของการติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวีในเด็กโผล่และผู้ใหญ่จะขึ้น
หลังจากได้รับการรักษาเป็นเวลา 1-2 สัปดาห์ หากผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น
เช่น หอบเหนื่อย รับประทานอาหารได้น้อย ควรรีบมาโรงพยาบาล

